

TỶ LỆ ĐAU THẮT LƯNG VÀ MỘT SỐ YẾU TỐ LIÊN QUAN Ở SINH VIÊN Y KHOA, TRƯỜNG ĐẠI HỌC TÂY NGUYÊN

Đặng Thị Xuyên¹, Đinh Hữu Hùng¹

Ngày nhận bài: 30/11/2022; Ngày phản biện thông qua: 20/12/2022; Ngày duyệt đăng: 31/5/2023

TÓM TẮT

Nghiên cứu mô tả cắt ngang trên 528 sinh viên đang theo học ngành bác sĩ đa khoa từ năm 1 đến năm 6 tại khoa Y Dược, Trường Đại học Tây Nguyên. Số liệu được thu thập bởi bộ câu hỏi soạn sẵn để sinh viên tự điền thông qua phần mềm Google Forms từ tháng 02 đến tháng 3 năm 2022. Hồi quy logistic đơn biến được sử dụng để xác định những yếu tố liên quan với đau thắt lưng (ĐTL), kết quả được thể hiện bởi chỉ số odds ratios (OR) với khoảng tin cậy (KTC) 95%, với mức ý nghĩa $p < 0,05$. Kết quả ghi nhận tỷ lệ ĐTL ở sinh viên Y khoa là: 28,4%. Qua phân tích hồi quy logistic đơn biến xác định tỷ lệ ĐTL có liên quan với tuổi, giới tính, học lâm sàng tại bệnh viện, tiền sử gia đình có người thân bị ĐTL, tư thế ngồi không đúng, ít tập thể dục, thường xuyên xem ti vi, trọng lượng ba lô đeo đi học trên 3.000 gr. Kết luận: Tỷ lệ hiện mắc đau thắt lưng ở sinh viên Y khoa, Trường Đại học Tây Nguyên ở mức cao, con số này liên quan đến phần lớn những yếu tố có thể thay đổi được như tư thế ngồi học không đúng, ít tập thể dục, thường xuyên xem ti vi, trọng lượng ba lô đeo đi học.

Từ khóa: Đau thắt lưng, yếu tố nguy cơ, tỷ lệ hiện mắc, sinh viên y khoa.

1. MỞ ĐẦU

Theo nghiên cứu về gánh nặng bệnh tật toàn cầu năm 2017, đau thắt lưng (ĐTL) và đau cổ gáy là nguyên nhân đứng thứ 4 gây tàn tật (Hurwitz, 2018) và con số này vẫn không ngừng tăng lên theo thời gian (James, 2018). Tại Việt Nam, nghiên cứu ở người dân từ 18 tuổi trở lên ở Thành phố Hồ Chí Minh cho thấy tỷ lệ ĐTL mạn tính chiếm 30,18% (Nguyễn Thị Thanh Thủy, 2015). Một nghiên cứu về tình trạng ĐTL trên sinh viên ở Saudi Arabia cho thấy sinh viên y khoa có tỷ lệ ĐTL cao hơn có ý nghĩa thống kê (Issa, 2016). Điều này được lý giải do sinh viên y khoa là đối tượng có thời gian học ít nhất 6 năm với lượng kiến thức lớn, thời gian học tập dài làm cho dẫn đến lối sống ít có thời gian vận động là một trong những nguy cơ gây ĐTL. ĐTL có ảnh hưởng đến thể chất, tinh thần và ảnh hưởng đến việc tiếp thu bài học của sinh viên, làm tăng thêm lo lắng và căng thẳng và có thể gây trở ngại trong nhiều hoạt động. Cụ thể, ĐTL gây trở ngại các hoạt động xã hội 20,5%, các hoạt động thể chất 33,1%, và các hoạt động tại trường 29,2% (Tavares, 2019). Một số yếu tố nguy cơ liên quan đến ĐTL được kể đến như tư thế không đúng, đứng lâu, ngồi lâu, mang ba lô nặng, sử dụng máy tính/điện thoại nhiều... (Ikram, 2020). Những yếu tố này có thể kiểm soát được bằng cách thay đổi lối sống, thói quen sinh hoạt và các bài tập đơn giản hàng ngày (Hoy, 2010). Nhằm góp phần phòng ngừa ĐTL một cách hiệu quả ở sinh viên Y khoa, chúng tôi tiến hành nghiên cứu này với mục tiêu: (1) Xác định tỷ lệ ĐTL ở sinh viên Y khoa, Trường

Đại học Tây Nguyên; (2) Xác định một số yếu tố liên quan đến tình trạng ĐTL ở sinh viên Y khoa, Trường Đại học Tây Nguyên.

2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Nội dung nghiên cứu

Nghiên cứu tỷ lệ ĐTL ở sinh viên Y đa khoa (hệ 6 năm), Khoa Y Dược, Trường Đại học Tây Nguyên với việc xác định tỷ lệ ĐTL tại thời điểm nghiên cứu.

Nghiên cứu một số yếu tố liên quan đến ĐTL tại thời điểm nghiên cứu ở sinh viên Y đa khoa (hệ 6 năm), Khoa Y Dược, Trường Đại học Tây Nguyên với những nội dung sau:

- Mối liên quan giữa ĐTL với một số yếu tố nhân khẩu học như tuổi, giới tính, dân tộc, hộ khẩu thường trú, tình trạng đi học lâm sàng tại các bệnh viện, tiền sử gia đình có người thân bị ĐTL.

- Mối liên quan giữa ĐTL với một số thói quen sinh hoạt và học tập như thời gian ngồi học, đứng học, thời gian ngủ, nơi học, trọng lượng ba lô đeo đi học, thói quen sử dụng thiết bị điện tử, thói quen sử dụng rượu/bia, cà phê, thuốc lá...

Trong đó, ĐTL là biến phụ thuộc được định nghĩa là tình trạng đau ở vùng lưng từ dưới bờ xương sườn 12 đến phía trên của nếp lằn mông dưới, kéo dài ít nhất 1 ngày, có hoặc không kèm theo đau 1 hoặc 2 chân (Ilic, 2021) và được xác định bằng câu hỏi: hiện tại bạn có bị đau thắt lưng không? Các biến số về nhân khẩu học và các biến thói quen là biến độc lập.

¹Khoa Y Dược, Trường Đại học Tây Nguyên;

Tác giả liên hệ: Đặng Thị Xuyên; ĐT: 0902712456; Email: dtxuyen@ttn.edu.vn.